

גילוי מדהים הסתתר בין שורותיו של ראיון עיתונאי שיגרתתי: חבר-כנסת קיבל כסף מסוכנות הביון המרכזית של ארצות-הברית

הסיי-איי-איי מלימן עיתון ישראל!

לישראל בשנת 1920. הוא שהה או ברוסטוב, שהיתה תחת שילטון סובייטי. עליפי הגירסה הראשונה המהמה הקבוצה, וליבנה חסר הסבלנות החליט ללכת לבדו, וכך הלך לגבול גרוויה הסובייטית, חצה את ההרים הגבוהים, ובדיעבד, התברר שעשה מעשה נכון ביותר, שכן רבים מאנשי קבוצתו נרצחו ושודרו בדרום, והנותרים הגיעו לארץ-ישראל דרך איטליה.

עליפי הגירסה השנייה לא עשה ליבנה את הדרך לבדו, אלא עם הד"ר יהודה ניסן וילנסקי. ביחד עברו את הרי גרוויה בכביש עתיק, ששמו היה "דרך המילחמה הגרווית" ואחרי הרפתקות רבות הגיעו לארץ-ישראל דרך תורכיה.

כמו רבים מאנשי החלוץ בראשית שנות ה-20, היבנה ליבנה לעבוד בפרדסים ובסלילת כבישים. הוא עבד בפרדסי פתח-תיקוה ומיקוה-ישראל, השתתף בסלילת כבישי עפולה-נצרת וחיפה-גדה, עבד בהקמת בית-הקברות של הצבא הבריטי בכארשכע, ועבד כבניין בסג'רה ובחיפה. בשנת 1923 הצטרף עם קבוצתו לקיבוץ עין-חרוד, שעדיין היה מאוחד אז, והיה מזכיר הקיבוץ. ואחר-כך גם מזכיר הקיבוץ המאוחד.

● מחשבות כפירה

ב אותה תקופה התחיל ליבנה גם את הקאריירה העיתונאית שלו. הוא כתב כמעט ככל כתביעת שיצא לאור מטעם מיפלגות הפועלים. הוא כתב בקונטרס, בהפועל הצעיר, כביטאון מבפנים, בדבר, ושלח מאמרים משלו גם לעיתונים באירופה ובארצות-הברית.

אהבתו השנייה של ליבנה, מלבד הכתיבה, היתה שמורה לנסיעות. הוא הפך עסקנוסע של הסוכנות ושל ההגנה. במרוצת שנות ה-30 הוא נסע הרבה לגרמניה הנאצית ולאנגליה.

התלהבותו של ליבנה מחיי הקיבוץ שככה, כנראה, ברבות הימים, ובשנת 1937 הוא החליט לעקור לעיר. ליבנה הסביר שלא היה בכך משום תפנית רעיונית. אבל הוא, להבדיל מרבים ממנהיגי ההגנה ועסקני הסוכנות, לא ראה טעם בכך שיבילה את רוב זמנו בעיר, ויחזור לקיבוץ פעם בשבוע או בשבועיים.

הוא נטל את אשתו ארנה ואת בנותיו מאיה ודבורה, והתיישב בגבעתיים, שהיתה אז פופר לארית מאוד בין עסקני מפא"י. ליבנה התמנה חבר במזכירות מפא"י, ואחר-כך חבר בוועד הפועל הציוני.

עתה כבר לא היה ליבנה כותב מאמרים סתם, אלא עורך. היה מנהל מחלקת-התרבות של ההגנה, וערך את מערכות (היום ביטאון צה"לי), ואת העיתון הכלכלי-גאולי אשגב. אחר-כך ערך את מילחמתנו. את הדרושבעון בטרם — שמאוחר יותר מומן עליידי סוכנות-הביון האמריקאית — ייסד ליבנה בשנת 1942, והיה עורכו במשך 18 שנים.

ליבנשטיין-ליבנה נחשב אחד האידיאולוגים הבולטים של מפא"י. איש שהלך כחלוץ לפני המחנה בדרך שהוליכה את המפלגה הזאת הרחק ימינה. באחת מנסיעותיו לאנגליה, הוא הגיע למסקנה שדי בדחיפה קטנה, כדי לשכנע את הבריטים להסתלק מהמנדט שלהם בארץ ישראל. הדחיפה הקטנה, לדעתו של ליבנה, היתה מאבק מזויין נגד הבריטים. כאשר באה מדיניות הספר הלבן, רדש זאת ליבנה בגלוי, וגם לא רחה אפשרות של שיתוף-פעולה עם אצ"ל.

שני אלה — מאבק מזויין נגד הבריטים

הסיי-איי-איי מלימן עיתון ישראל!

1 ביוני 53

*** מסך הברזל מתנועע**

*** משמעות משפט זוג הרזונברגים**

*** אליעזר ליבנה: עמאן, דלאס, סואץ**

*** א. פולק: היציאה מן הארץ**

*** שרמה אבינורי: ארתור קסטלר האיש**

*** במזרח הקרוב - החדירה הגרמנית למזרח**

ת (קפה)

שער הדרושבעון "בטרם" (1953) נגד הקומוניזם ונגד מפ"ם

מזוילנה, וענף אחר של המישפחה הוליד את המשורר יהודה לייב גורדון, ואת משה לילינבלום, שעל שמו נקרא רחוב הבנקים והדולרים השחורים בתל-אביב.

אביו של ליבנה, יהודה-לייב, היה עסקן ציוני וציר בקונגרסים הציוניים. הוא השקיע כספים בייסוד שכונת הרריה-כרמל בחיפה, ורכש פרדס בפתח-תיקוה. בשנת 1911 העלה לארץ את אמו, של אליעזר ליבנה. האב עצמו בא לישראל ואיתו כספו הרב, בשנת 1924. בנו, אליעזר, כבר היה אז בארץ.

על סיפור עלייתו של ליבנה לארץ-ישראל יש שתי גרסאות, שאת שתיהן סיפר ליבנה בתקופות שונות. ההתחלה משותפת לשתייהן: ליבנה נמנה עם קבוצה של אנשי החלוץ, והחליט לעלות

ה סיפור המדהים הסתתר בין דפי במיסגרת ראיון שהעניק בשבוע שעבר ראש עיריית ירושלים, תדי קולק, לעיתונאי לוי-צחק הירושלמי, היא גילה כי אחד העסקנים הידועים של מפא"י — מי שהיה חבר-כנסת מניעמה ועורך ביטאונה, וסיים את חייו "איש ארץ-ישראל השלמה" — היה, למעשה, סוכן של סוכנות-הביון האמריקאית!

תדי קולק סיפר על התגלית שבה היה מנכ"ל מישרד ראש-הממשלה. זה היה בראשית שנות החמישים. באותה תקופה הירבה לעסוק בענייני השירותים החשאיים של ישראל. הוא סיפר: "עקבו אחרי אנשים שלא היו צריכים לעקוב אחריהם".

ירושלמי: היו גם טענות מצד כמה אנשי מפא"י, אשר חשדו שעוקבים אחריהם...
קולק: אצלם זה היה סמל של חשיבות. **הירושלמי:** (אליעזר) ליבנשטיין-ליבנה היה ביניהם?

קולק: יכול להיות. ליבנה היה אחד האנשים האינטלי גנטיים שהיו לנו, אבל הוא היה גם אחד האנשים הראשונים, שכלי אישור הממשלה התקשר — ולא דיווח — עם הסיי-איי-איי. הוא עשה זאת מתוך שינאתו לקומוניזם ומתוך השקת עולם. הוא הוציא אז כתביעת בשם **בטרם**. כאשר מפא"י הוציאה אותו משורותיה 'שום שבנה לעצמו בית, זה לא היה לטעמי, אבל כאשר נכנסו איתו לוויכות, על כך שהתקשר עם הסיי-

כתב-ללא-שבר אליעזר כתר, מהר יותר מאחרים

איי-איי וקיבל מהם כסף בשביל ירחון משלו — לזה היתה הצדקה הרבה יותר גדולה.

● עבודה בבית-קברות

מי היה אליעזר ליבנה — עסקן, ח"כ, לסופר ועיתונאי, וגם סוכן של סוכנות-ביון